

FAQ VERVALSTE FACTUREN

FAQ VERVALSTE FACTUREN	1
Algemeen	2
1. Wat is factuurfraude?.....	2
2. Wat is het verschil tussen spookfacturen en factuurfraude?	2
3. Hoe gaan oplichters te werk bij factuurfraude?.....	2
4. Gebeurt factuurfraude enkel met papieren facturen of ook met elektronische?	2
5. Komt factuurfraude vaak voor?.....	3
6. Welke facturen worden het meest vervalst?	3
7. Hoe wordt factuurfraude bestreden? Door wie?.....	3
8. Moeten banken bij een overschrijving controleren of het rekeningnummer wel overeenstemt met de naam van de begunstigde van de betaling?	4
FAQ ontvanger van een factuur	4
9. Hoe kan ik een vervalste factuur herkennen?.....	4
10. Wat kan ik doen om niet in de val van valse facturen te lopen?	4
11. Wat moet ik doen als ik een vervalste factuur heb betaald?.....	5
12. Kan ik mijn geld recupereren?.....	5
13. Moet ik alsnog de factuur betalen aan de verkoper/leverancier?.....	5
14. Komt mijn verzekeraar tussen bij factuurfraude? Kan ik mij laten verzekeren?	6
FAQ verzender van een factuur	6
15. Wat kan ik doen om ervoor te zorgen dat mijn facturen niet vervalst worden?.....	6
16. Wat moet ik doen als mijn factuur vervalst is en mijn klant op het verkeerde rekeningnummer heeft overgeschreven?	6
17. Kan ik eisen dat de klant mij alsnog betaalt?	7
18. Kan ik mijn bedrijf verzekeren tegen factuurfraude?	7

Algemeen

1. Wat is factuurfraude?

Factuurfraude is fraude waarbij oplichters een factuur vervalsen: ze onderscheppen de papieren of elektronische factuur en wijzigen het rekeningnummer. Als de ontvanger deze factuur betaalt, betaalt hij dus de oplichters. Zowel de verzender van de factuur als de ontvanger zijn slachtoffer.

2. Wat is het verschil tussen spookfacturen en vervalste facturen?

Spookfacturen zijn compleet verzonden facturen voor diensten of goederen die men nooit besteld heeft. Spookfacturen worden met duizenden tegelijk digitaal verstuurd in de hoop dat iemand ze zomaar betaalt zonder te checken of men die dienst of dat product ook echt besteld heeft. Bij spookfacturen zijn de gefactureerde bedragen eerder klein, tussen 50 en 1000 euro.

Bij **factuurfraude** gaat het om echte facturen voor geleverde goederen of diensten die vervalst worden. Daardoor lijkt er op het eerste gezicht niets mis met deze facturen en is het gevaar dat de ontvanger ze betaalt veel groter. De gefactureerde bedragen van vervalste facturen liggen vaak boven de 1000 euro.

3. Hoe gaan oplichters te werk bij factuurfraude?

De facturen worden op verschillende manieren onderschept. Eén methode is dat oplichters ze onderscheppen in het postcircuit, zoals uit de rode brievenbussen van bpost. Facturen worden ook gestolen uit postkamers van bedrijven zelf of bij particulieren (uit brievenbussen of uit het papier op straat bestemd voor de vuilniswagen).

Het wijzigen van het rekeningnummer gebeurt op verschillende manieren. Vaak wordt de originele factuur ingescand en worden de gegevens van de leverancier of verkoper met speciale software aangepast. In andere gevallen voegen oplichters een brief bij die vermeldt dat het rekeningnummer is gewijzigd of kleven ze een sticker op de enveloppe of op de factuur "Opgelet, gewijzigd rekeningnummer". Eens ze het rekeningnummer gewijzigd hebben, versturen ze de factuur naar de klant.

Meer en meer is er ook sprake van digitale factuurfraude waarbij elektronische facturen vervalst worden. Een hacker dringt bijvoorbeeld binnen in het informaticasysteem van een leverancier en wijzigt het rekeningnummer op de facturatiemails. Of hij besmet het informaticasysteem met een virus, waardoor hij vanop afstand in het systeem of in e-mails een rekeningnummer kan aanpassen.

4. Gebeurt factuurfraude enkel met papieren facturen of ook met elektronische?

Factuurfraude was eerst enkel een probleem bij papieren facturen. Maar omdat bedrijven steeds vaker elektronische facturen sturen naar hun klanten, zijn ook de oplichters meer en meer overgegaan naar het onderscheppen van elektronische facturen. Dit doen ze bijvoorbeeld door het informaticasysteem van een leverancier te hacken en zo het rekeningnummer op facturatiemails te wijzigen. Of ze besmetten het informaticasysteem met een virus, waardoor zij vanop afstand een rekeningnummer kunnen aanpassen in het systeem of in e-mails.

5. Komt factuurfraude vaak voor?

Jaarlijks krijgen verschillende instanties en organisaties enkele honderden meldingen over factuurfraude. Zo ontving de FOD Economie vorig jaar zo'n 200 meldingen over vervalste facturen: in 2 op de 3 gevallen ging het om een papieren factuur die vervalst werd, in 1 op 3 gevallen om een elektronische factuur.

Slachtoffers weten vaak niet goed tot wie ze zich kunnen richten en dienen op verschillende plekken klacht in: bij de politie, bij het parket, bij de FOD Economie, bij bpost of ze melden het gewoon bij hun werkgeversorganisatie. Heel wat slachtoffers zijn ook beschaamd dat ze in de val zijn gelopen en melden het niet.

Daarom worden alle meldingen gecentraliseerd bij meldpunt.belgie.be: dit laat toe de fraudegevallen beter te analyseren en er statistieken van op te maken. Alle meldingen worden hier uiteraard confidentieel behandeld zodat slachtoffers in alle vertrouwen hun probleem kunnen aankaarten.

6. Welke facturen worden het meest vervalst?

Oplichters onderscheppen alle soorten facturen. Ze proberen meestal facturen van eenmalige betalingen van een groot bedrag te bemachtigen. Uit de meldingen van factuurfraude die de FOD Economie in 2016 ontving, blijkt dat het over facturen van gemiddeld 14.000euro ging, van 1.600 euro tot facturen van meer dan 55.000 euro.

Vaak hoort men dat vooral bouwbedrijven gevisieerd worden, maar de gekende gevallen van factuurfraude gaan over allerlei sectoren.

7. Hoe wordt factuurfraude bestreden? Door wie?

Factuurfraude wordt bestreden door verschillende instanties. In de eerste plaats doet de politie bij meldingen onderzoek en proberen ze de oplichters te vatten. De politie stelt vast dat de oplichters meestal gebruik maken van zogenaamde "muilezels": personen, vaak jongeren, die hun bankrekening ter beschikking stellen om het geld te laten overschrijven en zo een graantje meepikken. Als de politie daders (oplichters zelf of muilezels) kan identificeren, gaat het dossier naar het gerecht. Dit leidde al tot verschillende veroordelingen.

Ook de Economische Inspectie van de FOD Economie speelt een rol in de bestrijding van factuurfraude:

- > ten eerste centraliseert ze de meldingen van slachtoffers van factuurfraude via het online meldpunt.belgie.be;
- > ze verwittigt de banken van frauduleuze handelingen met bepaalde bankrekeningen;
- > daarnaast informeert en sensibiliseert ze consumenten en ondernemingen over deze problematiek.

Ook bpost onderneemt heel wat acties tegen factuurfraude. Bpost zet in op maximale beveiliging van haar netwerk via:

- > de technische aanpassing van de sloten op postbussen of de vervanging ervan door nieuwe types sloten met badgesysteem;
- > de installatie van nieuwe type postbussen met extra beveiliging en van cameras en
- > sensibiliseringsacties.

8. Moeten banken bij een overschrijving controleren of het rekeningnummer wel overeenstemt met de naam van de begunstigde van de betaling?

Neen, er bestaat geen verplichting voor banken om dit te controleren. Volgens de wet is een betalingsopdracht correct uitgevoerd als ze gebeurt in overeenstemming met de unieke identificator (namelijk het bankrekeningnummer). Banken zijn niet verplicht om te controleren of dit rekeningnummer overeenstemt met de naam van de begunstigde van de betaling.

FAQ ontvanger van een factuur

9. Hoe kan ik een vervalste factuur herkennen?

Vervalste facturen zien er meestal net hetzelfde uit als de originele, behalve het bankrekeningnummer. De volgende tips helpen om vervalste facturen te ontdekken:

- > Vergelijk het rekeningnummer op de factuur met het rekeningnummer op de bestelbon of officiële website van de verkoper of leverancier. Is het rekeningnummer gewijzigd, neem dan contact op met de verkoper of leverancier om na te gaan of deze wijziging correct is. Contacteer het bedrijf via een telefoonnummer of e-mailadres dat u kent, want de contactgegevens op de factuur kunnen ook vervalst zijn.
- > Wees extra waakzaam als een factuur een nieuw rekeningnummer vermeldt of als er een sticker “Opgelet, gewijzigd rekeningnummer” op de enveloppe of factuur kleeft. Ook als het de eerste factuur is die u ontvangt van een verkoper of leverancier, neemt u best even de tijd het rekeningnummer na te kijken.
- > Bewaar de gegevens en het bankrekeningnummer van uw leveranciers, ook als u via e-banking betaalt. Als u een nieuwe factuur ontvangt, kijk na of het rekeningnummer overeenkomt met de opgeslagen gegevens.
- > Betaal nooit een factuur of rekening die er verdacht uitziet zonder dat u goed hebt gecontroleerd of u bij dat bedrijf iets hebt besteld.

10. Wat kan ik doen om niet in de val van valse facturen te lopen?

- > Vergelijk het rekeningnummer op de factuur met het rekeningnummer op de bestelbon of officiële website van de verkoper of leverancier.
- > Wees extra waakzaam als een factuur een nieuw rekeningnummer vermeldt of als er een sticker “Opgelet, gewijzigd rekeningnummer” op de enveloppe of factuur kleeft. Ook als het de eerste factuur is die u ontvangt van een verkoper of leverancier, neemt u best even de tijd het rekeningnummer na te kijken vooraleer u betaalt.
- > Bel in geval van twijfel het bedrijf op via een nummer dat u kent (het nummer op de factuur kan ook vervalst zijn).
- > Bewaar de gegevens en het bankrekeningnummer van uw leveranciers, ook als u via e-banking betaalt. Als u een nieuwe factuur ontvangt, kijk na of het rekeningnummer overeenkomt met de opgeslagen gegevens.
- > Wees op uw hoede als er een kleine week (of meer) verschil is tussen de verzenddatum van de factuur en de datum waarop u ze ontvangt. Dat is de tijd die oplichters gebruiken om de factuur te vervalsen.

- > Betaal nooit een factuur of rekening die er verdacht uitziet zonder dat u goed hebt gecontroleerd of u bij dat bedrijf iets hebt besteld.
- > Als u een factuur per e-mail ontvangt, controleer of het e-mailadres correct is. In geval van twijfel, kunt u ook het IP-adres van waaruit de e-mail werd verzonden, nagaan via www.whois.com

11. Wat moet ik doen als ik een vervalste factuur heb betaald?

- > Als u een aanmaning krijgt, neem eerst eens contact op met de verkoper of leverancier. Misschien is er gewoon een vergissing in het spel en heeft hij onterecht een aanmaning gestuurd.
- > Is dat niet het geval, contacteer dan zo snel mogelijk de betrokken banken om de fraude te melden (uw bank in de eerste plaats en de bank van het rekeningnummer naar waar u hebt overgeschreven). Uw bank zal aan de bank van het rekeningnummer van de oplichters vragen om het geld terug te storten. Die bank zal ook de overschrijving trachten te blokkeren of zal de rekening blokkeren zodat geldafhalingen door de oplichters niet meer mogelijk zijn.
- > Meld het op meldpunt.belgie.be (optie “vervalste factuur”). U krijgt u aan het einde van uw melding meteen advies en informatie over welke stappen u nog kunt ondernemen en wie u daarbij kan helpen.

12. Kan ik mijn geld recupereren?

Als u een vervalste factuur betaald hebt, contacteer dan zo snel mogelijk de betrokken banken en in de eerste plaats uw eigen bank. Uw bank zal aan de bank van het rekeningnummer van de oplichters vragen om het geld terug te storten. Die bank zal ook de overschrijving trachten te blokkeren of zal de rekening blokkeren zodat geldafhalingen door de oplichters niet meer mogelijk zijn. Als de fraude echter te laat ontdekt wordt en het geld al afgehaald is door de oplichters of overgeschreven naar een buitenlandse rekening, dan kunt u uw geld niet meer recupereren via de bank.

Daarom meldt u het best ook op meldpunt.belgie.be (optie “vervalste factuur”). Als de daders geïdentificeerd kunnen worden, wordt het dossier overgemaakt aan het gerecht. In dat geval is het ook nuttig om u burgerlijke partij te stellen bij de politie. Indien de daders veroordeeld worden, kunt u via deze burgerlijke partijstelling mogelijk uw geld recupereren.

13. Moet ik alsnog de factuur betalen aan de verkoper/leverancier?

Zowel u als de verkoper of leverancier hebben ter goeder trouw gehandeld, maar komen bedrogen uit. Maar wettelijk gezien dooft uw betalingsverplichting enkel uit bij betaling aan de schuldeiser, de verkoper. Ook al handelt u ter goeder trouw bij factuurfraude, uw betaalschuld blijft bestaan ten aanzien van de “gerechtigde” schuldeiser. In principe moet u, als u de vervalste factuur en dus de oplichters betaalde, toch nog de verkoper betalen. Uiteraard kan de verkoper een geste doen, maar dat staat hem volledig vrij. Wanneer u zou weigeren om de verkoper of leverancier alsnog te betalen, moet uiteindelijk een rechter beslissen.

Daarom meldt u de factuurfraude best ook op meldpunt.belgie.be (optie “vervalste factuur”). Als de daders geïdentificeerd kunnen worden, wordt het dossier overgemaakt aan het gerecht. In dat geval is het ook nuttig om u burgerlijke partij te stellen bij de politie. Indien de daders veroordeeld worden, kunt u via deze burgerlijke partijstelling mogelijk uw geld recupereren.

14. Komt mijn verzekeraar tussen bij factuurfraude? Kan ik mij laten verzekeren?

Er zijn geen verzekeringen op de markt die tussenkomen bij factuurfraude. In sommige gevallen kunt u beroep doen op de juridische bijstandsverzekering. Raadpleeg hiervoor uw verzekeraar.

FAQ verzender van een factuur

15. Wat kan ik doen om ervoor te zorgen dat mijn facturen niet vervalst worden?

Er bestaat jammer genoeg geen directe oplossing tegen factuurfraude, maar volgende tips kunnen factuurfraude helpen vermijden:

- > Vermijd meldingen op uw enveloppen, zoals de naam of het logo van uw bedrijf. Gebruik bijvoorbeeld blanco enveloppes en geen vensteromslagen voor uw facturen. Vensteromslagen worden vooral professioneel gebruikt en trekken daarom snel de aandacht van oplichters.
- > Plaats uw rekeningnummer niet alleen op uw facturen, maar ook op uw bestelbonnen en op uw website. Vraag uw klanten het rekeningnummer na te kijken alvorens te betalen.
- > Verstuur uw factuur niet enkel per brief maar ook per e-mail of via e-invoicing.
- > Volg de betalingen van uw facturen nauwgezet op. Als de betaling van een klant achterwege blijft, neem dan snel contact op. In geval van factuurfraude kunt u nog andere uitgaande facturen verifiëren en eventueel tegenhouden.
- > Controleer de beveiliging van uw bedrijf en kantoor, zodat u interne fraude of diefstal kunt uitsluiten.
- > Verstuur niet alle facturen tegelijk en deponeer ze niet in brievenbussen op bedrijventerreinen die na de werkuren vaak verlaten zijn. Lever facturen (en zeker facturen met erg hoge bedragen) indien mogelijk rechtstreeks af bij het lokale postkantoor of deponeer ze zo kort mogelijk voor het uur dat de brievenbus gelicht wordt.
- > Zorg voor een goede en up-to-date antivirussoftware voor uw informaticasysteem om digitale factuurfraude te voorkomen.

16. Wat moet ik doen als mijn factuur vervalst is en mijn klant op het verkeerde rekeningnummer heeft overgeschreven?

- > Neem contact op met uw klant en vraag hem zo snel mogelijk zijn bank te contacteren. Zijn bank zal aan bank van het rekeningnummer van de oplichters vragen om de transactie tegen te houden door de overschrijving te blokkeren of de rekening te blokkeren zodat geldafhalingen niet meer mogelijk zijn.
- > Verwittig uw klant om de betaling van andere facturen op de rekening van de fraudeur tegen te houden.
- > Meld het op <http://meldpunt.belgie.be> (optie “vervalste factuur”). Automatisch wordt uw melding doorgestuurd naar de politie en bpost zodat ze de melding ook kunnen onderzoeken. Overigens krijgt u aan het einde van uw melding meteen advies en informatie over welke stappen uw bedrijf nog kan ondernemen en wie u daarbij kan helpen.

- > Informeer al uw klanten dat u slachtoffer werd van factuurfraude, en dat ze extra aandachtig moeten zijn dat uw correcte rekeningnummer op uw facturen vermeld staat.
- > Contacteer uw boekhouder voor fiscale gevolgen.

17. Kan ik eisen dat de klant mij alsnog betaalt?

Zowel u als uw klant hebben ter goeder trouw gehandeld, maar komen bedrogen uit. Maar wettelijk gezien dooft de betalingsverplichting van de klant enkel uit bij betaling aan u, de schuldeiser. Ook al handelt de klant ter goeder trouw bij factuurfraude, zijn betaalschuld blijft bestaan ten aanzien van u, de “gerechtigde” schuldeiser. In principe moet uw klant die eerst de vervalste factuur en dus de oplichters betaalde, u toch nog betalen.

Uiteraard kunt u een geste doen voor uw klant, maar dat staat u volledig vrij.

Wanneer de klant zou weigeren om u alsnog te betalen, moet uiteindelijk een rechter beslissen.

18. Kan ik mijn bedrijf verzekeren tegen factuurfraude?

Een zeer beperkt aantal verzekeraars bieden verzekeringen aan tegen allerlei soorten fraude waarmee bedrijven geconfronteerd kunnen worden. Voor meer informatie kunt u terecht bij deze verzekeraars. In sommige gevallen kunt u ook beroep doen op de juridische bijstandsverzekering. Raadpleeg hiervoor uw verzekeraar.